

Stjórin:

Nýggj virki til góðsking av fiski

Flakavirkini kunna lata rávøruna

Hóast veðrið hevur verið sera vánaligt fyrstu tíðina av árinum, so hevur flakavirkio á Tvøroyri kortini fingið væl av fiski. Til halvan februar hevði virkið tikið imóti 705 tons — tað mesta frá teimum báðum djúpvatnstrolarunum, Rankanum og Suðringi. Meginparturin av fiskinum er kongafiskur. Rankin hevur júst landað umleið 120 tons av kongafiski, og Suðringur hevur verið inni og landað umleið 100 tons av kongafiski og 100 tons av upsa og øðrum fiski.

Heri Mortensen, stjóri á Tvøroyrar flakavirki sigur, at ein kann vera væl nøgður við úrslitið higartil í ár, tí veðrið hevur verið so ringt. Men her eru tað so trolarnir, sum fiska á djúpum vatni, sum hava latið mestu rávøruna. Í janúar og februar í fjór tók vikið imóti umleið 950 tons, so verður sama góðveður nú í enn eina tíð, fer virkið at fáa meira av rávøru hesar fyrstu mánaðirnar í ár enn somu tíð í fjór.

Ísað, saltað, blokkur og fimm pund

Men hvat verður so gjørt við fiskin og hvørja vøru framleiða arbeiðsfólkini til útflutnings, spurdu vit Hera Mortensen.

— Størsti parturin av rávøruni er kongafiskur, blálonga og upsi. Ein stór part av kongafiskinum hava vit selt sum ísað flak til Vesturtýskalands. Restin er so fryst. Men tað eru ikki nógvir pengar at

vinna við at frysta kongafisk.

Tað mesta av blálonguni er stórir fiskur, ið er veiddur á djúpum vatni. Tað hava vit verið noydd til at flekja við hond og salta. Henda blálongan er nevniliga ov stór til maskinurnar.

Tað, sum kann koyrast

eitt nú blálongu. Hetta er so eisini eitt fiskslag, sum ikki er troytt ov nógv. Tað er rætt, at tað verður stuðlað í dag, men oftani er skeivleikin tanna t tað verður ikki stuðlað nokk.

— Hvussu við toskinum, hýsunum og upsanum?

Tvøroyrar flakavirki aftaná nógv tiltrøngu útbyggingina. Eystursíðan

igjøgnum maskinurnar, verður so antin fryst ella gjørt til saltflak.

Hvat viðvikur at arbeiða henda stóra fiskin við hond sigur Heri Mortensen, at tað er als ikki lonandi. — Vit hava bygt upp ein idna í Føroyum. Vit mugu grunda hann á at arbeiða rávøruna við maskinum. Viðari sigur Heri Mortensen, at prisurin á saltaðari blálongu er næstan eingin.

Má stuðla meira ávis fiskasløg

— Men hvat kann gerast fyrri at bota uppá hetta?

— Sjálvur haldi eg, at Ráfiskagrunnurin má gera eitt sindur meira fyrri, at tað kann loysa seg at fiska

— Allur toskur, sum er omanfyri 70 cm verður saltaður. Restin verður fryst. Hýsan verður øll fryst. Um heystið fer tann stóri upsin til saltfalk, og annars verður hann frystur í blokk. Um várið og um summarið er upsin rættiliga vatnrikur. Hann kann tað ikki saltast, men verður skorin til flak, pakkaður í blokk og frystur.

Av frystum vørum er tað umframt blokk eisini fimm pund. Vanliga fer allur A-fiskurin í fimm pund og B-fiskurin í blokk. Taka vit t.d. toskin, so fóru 52% av toskinum í fjór til fimm pund, meðan 42% fóru til blokk.

Blokkurin verður útfluttur sum hálvliðug

vøra. Hann verður tíðnaður upp aftur í keyparalandinum og uppsagaður. Fiskurin verður síðani brúktur í ymsari fiskaframleiðslu — eitt nú fiskafingrum.

Fimm pundsvoran er tað besta av fiskinum og fer hon liðug til keyparan. Fimmundið er sjálvur rómin omaná. Tað er so mest hýsa og toskur, sum verður nýtt í hesi framleiðsluni. Tó eisini nakað av upsa og kongafiski.

Fimmundið verður m.a. selt til USA og til kendu bretska fyrirkuna Mark & Spencer, sum bert keypir fyrsta floks vøru.

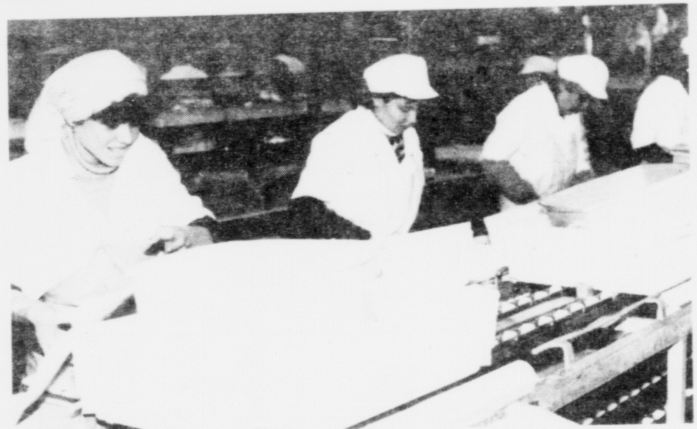
Góðska meira

— Hvussu langt eiga færingar at góðska fiskin?

— Eg haldi tað er einki mark fyrri tí. Men eg haldi ikki, at henda góðsking eigur at fara fram á flakavirkjunum. Hon sigur at verða gjord á øðrum virkjum, sum keypa rávøruna frá flakavirkjunum.

Heri Mortensen heldur m.a. at ein nýhugsan innan góðsking av saltfiski er ein gongd leið.

At enda sigur Heri Mortensen, at tað hevur alstóran tyding, at flakavirkini hava ein ávisan yvirkapacitet, soleiðis at tey kunnu vera tilreiðar at taka imóti størri nøgdum av fiski. Virkini mugu vera fjølbroytt og hav goða stýring, soleiðis at arbeiði er so rationelt sum gjørligt. Tastaðni ber til at fáa eitt gott úrslit.

Hýsurin er góður undir arbeiðinum. Sum nakað nýtt eru hatalarar settir upp inni á sjálvum virkinum. Hetta dæmar arbeiðsfólkini væl

Arbeidsformaðurin:

Eitt spennandi og áhugavert arbeiðspláss

Arbeidsformaðurin á Tvøroyrar flakavirki eitur Niels Pauli Thomsen. Hann hevur røkt hetta arbeiði í fyra ár.

Vit spurdu Niels Paula, hvussu honum dæmar at arbeiða á flakavirkinum:

— Mær dæmar hetta arbeiði væl. Tað er bæði áhugavert og spennandi. Eg haldi eisini, at arbeiðsviðurskiptini her á virkinum eru góð. Tað visir seg, at tey fólk, sum hava arbeitt her og fara til annað arbeiði, skjótt skjøta aftur á flakavirkio. So tað má vera tí teimum dáma hetta arbeiðsplássio.

— Hvussu við EDV — eru arbeiðsfólk imóti hesi sonevndu kollvelt- ingini?

— Í byrjanini vóru tey ivasom. Tey hildu at fólk á skrivstovuni sóu alt, sum tey gjørd. Hetta mundi helst koma av tí, at tey vistu ov lítið um EDV í byrjanini og kanska høvdu tey ikki fingið nokk at vita. Men har var so ein fundur, og tá skiltu fólk endamálið við EDV. Nú tosar so eingin um tað.

— Hvath eitur tú sjálvur um EDV?

— Tað lættir ógvuliga nógv um arbeiði. Vit kunnu fylgja urtekuni alla tíðina, og tað haldi eg hevur stóran tyding.

— Hvussu dæmar tær útbyggingina?

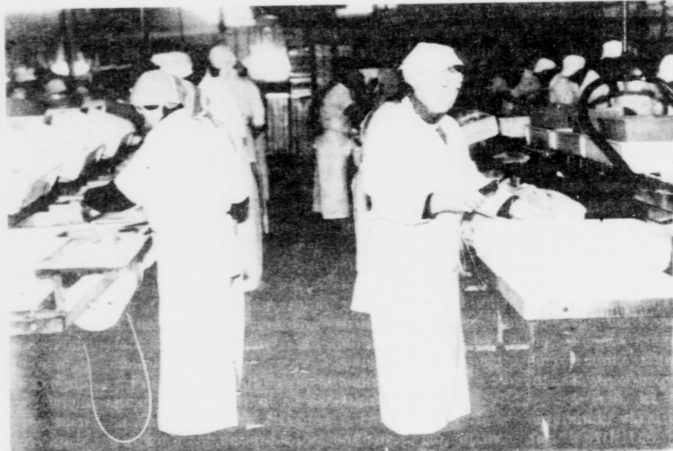
Niels Pauli Thomsen, arbeiðsformaður

— Væl. Tað gongur nógv meira fiskur igjøgnum nú, og tað er vordíð munandi meira arbeiðsligt.

— Og kantinan — tit kunnu skjótt fáa døgurða á virkinum!

— Ja, tað verður ikki so lítið av eini kollvelt- ing.

Tí nógv av arbeiðsfólkunum hava langan veg til hús og skulu tey arbeiða yvirtíð, so er hetta eitt sindur óheppið. Eisini um tað er lítið. Tá er gott at fáa døgurða ella nattúrða á sjálvum virkinum, sigur Niels Pauli Thomsen at enda.

Nógv er at gera á virkinum. Arbeiði er til nógvir hendur